

**Somlóvásárhely Község Önkormányzata Képviselő-testületének .../2017(... ..) sz.
önkormányzati rendelete a településkép védelméről¹²**

Somlóvásárhely Község Önkormányzat Képviselő-testülete a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény 12. § (2) bekezdés a)-h) pontban kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában, a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13.§ (1) bekezdés 1. pontjában, az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 57. § (2)-(3) és a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény 2. § (2) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva, a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Kormányrendelet (továbbiakban: Kormányrendelet) 43/A. § (6) bekezdés c) pontjában biztosított véleményezési jogkörében eljáró

- *Veszprém Megyei Kormányhivatal Állami Főépítésének,*
- *a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóságának,*
- *a Miniszterelnökség Örökségvédelemért Felelős Helyettes Államtitkársága,*
- *a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság, valamint*
- *a partnerségi rendelet szerinti résztvevők*

véleményének kikérésével a következőket rendeli el:

**I. Fejezet
Általános rendelkezések**

1. A rendelet célja, hatálya és alkalmazása

- 1. §** E rendelet célja Somlóvásárhely Község településképeinek, épített környezetének megőrzése érdekében a helyi építészeti értékvédelemmel, a településképi követelményekkel és a településkép-érvényesítési eszközökkel kapcsolatos szabályok megállapítása.
- 2. §** E rendelet területi hatálya Somlóvásárhely Község közigazgatási területére terjed ki.
- 3. §** E rendelet előírásait Somlóvásárhely Község Önkormányzat (a továbbiakban: Önkormányzat) Képviselő-testülete által elfogadott településrendezési eszközökkel együtt kell alkalmazni.

2. Értelmező rendelkezések

4. § E rendelet alkalmazásában:

1. Áttört kerítés: olyan kerítés, amelynek a kerítés síkjára merőleges átláthatósága 50%-nál nagyobb mértékben nem korlátozott.
 2. Cégtábla: A cég nevét és székhelyét feltüntető tábla.
 3. Címtábla: Az intézmény, vállalkozás nevét, vagy egyéb adatait feltüntető tábla.
 4. Fényreklám: tartószerkezeten elhelyezett, reklám megjelenítésére alkalmas led panel, videófal, monitor.
-

5. Hirdető-berendezés: hirdetések, reklámok elhelyezésére szolgáló, fixen rögzített vagy mozgó, közterületről érzékelhető szerkezet, mely képi, illetve hang effektusok megjelenítésére, valamint információk tárolására is alkalmas.
6. Hirdetővitrin: közösségi célú hirdetések elhelyezésére szolgáló, közterületről látható, átlátszó burkolattal ellátott berendezés.
7. Kialakult építménymagasság: A település már beépült részén történelmileg kialakult építménymagasság. Új épület esetén a meglévő építménymagassághoz kell igazodni úgy, hogy az építménymagasság ne haladja meg a tömbben vagy az övezetben található építménymagasságok átlagát.
8. Óriásreklám: az A0 (841x1189 mm) méretet meghaladó méretű, hirdetések elhelyezésére alkalmas közterületről látható építmény.
9. Pasztellszín: a színek világos, kis telítettségű árnyalatai, melyek között előnyben kell részesíteni a meleg árnyalatokat, mint a bézs, narancs, sárga, barna, vörös árnyalatai.
10. Rikító szín: nagy telítettségű, élénk, erőteljes, figyelemfelkeltő színek.
11. Tájba illeszkedő: a tájban elhelyezésre kerülő létesítményeknek vagy befolyásolt létesítményegyütteseknek a természeti/művi (mesterségesen kialakított) táji adottságokhoz funkcionális, ökológiai és esztétikai értelmű igazítása, amely az összhang megteremtését célozza. Természetvédelmi területeken az épületek, építmények tájba illesztéséről a MSZ 20376-1 rendelkezik.
12. Történelmileg kialakult építménymagasság: Az országosan védett építmény rekonstrukciója, újjáépítése során az építménymagasság hiteles források alapján, szakaszerű kutatás, illetve rekonstrukciós javaslat alapján határozható meg.
13. Védett érték: helyi egyedi védelem alatt álló épület, építmény, építményrész, egyéb elem.
14. Zárt kerítés: A település területén történetileg kialakult kerítések kapubálványokkal, pillérekkel tagolt, tömör falazott kerítés (kő, tégl) deszka vagy kovácsoltvas kapukkal.

II. Fejezet

A helyi védelem

3. A helyi védelem célja

- 5. §** (1) A helyi védelem célja Somlóvásárhely Község településképe és történelme szempontjából meghatározó, hagyományt őrző építészeti örökségeinek védelme, a jövő nemzedékek számára történő megóvása.
- (2) A helyi értékvédelem feladata a különleges oltalmat igénylő értékek számbavétele, meghatározása, nyilvántartása, dokumentálása, valamint a nyilvánossággal történő megismertetése.

4. A helyi védelem fajtái

- 6. §** (1) A helyi védelem területi vagy egyedi védelem lehet.
- (2) A helyi egyedi védelem a jellegzetes, értékes, illetve hagyományt őrző építészeti arculatot, településkaraktert meghatározó valamely
- a) építményre, építményrészletre vagy az alkalmazott anyaghasználatra, tömegformálásra, homlokzati kialakításra,
 - b) táj- és kertépítészeti alkotásra, egyedi tájértékre, növényzetre,

- c) szoborra, képzőművészeti alkotásra, utcabútorra,
 - d) az a)-c) ponthoz kapcsolódóan az érintett földrészlet, telek egészére vagy egy részére terjedhet ki.
- (3) A helyi védelem alá tartozó területek lehatárolását a 2. sz. melléklet, az egyedi védelem alatt álló épített értékek listáját az 3. sz. melléklet tartalmazza.³

5. A helyi védelem alá helyezés, valamint megszüntetés szabályai

- 7. §** (1) A helyi védelem alá helyezést vagy annak megszüntetését bármely természetes személy, jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet - írásban - a polgármesternél kezdeményezheti.
- (2) A helyi építészeti örökség értékeinek feltárása, számbavétele, védetté nyilvánítása, fenntartása, fejlesztése, őrzése, védelmének biztosítása a települési önkormányzat feladata.
- (3) A helyi védelem alá helyezésre, valamint a megszüntetésre vonatkozó kezdeményezésnek tartalmaznia kell:
- a) a védelemre javasolt, ill. a védett érték megnevezését,
 - aa) egyedi védelem esetén címét, helyrajzi számát,
 - ab) területi védelem esetén a terület lehatárolását a helyrajzi számok megjelölésével,
 - b) a védelem jellegével kapcsolatos javaslatot,
 - c) a kezdeményezés rövid indokolását,
 - d) a kezdeményező nevét, megnevezését, lakcímét, székhelyét.
- (4) A védelem megszűnik, ha
- a) a helyi védett érték helyrehozhatatlanul megsemmisül,
 - b) a helyi védett érték magasabb jogszabályi védettséget kap, vagy
 - c) ha a Képviselő-testület a helyi védelmet megszünteti.
- (5) A helyi védetté nyilvánításról, annak módosításáról, vagy megszüntetéséről értesíteni kell:
- a) az érintett ingatlan tulajdonosát (tulajdonosait) postai úton,
 - b) műalkotás esetén az élő alkotót, vagy a szerzői jog jogosultját,
 - c) az illetékes építésügyi hatóságot,
 - d) a kezdeményezőket.
- 8. §** A helyi védelem alá helyezést elrendelő, vagy azt megszüntető önkormányzati rendelet hatályba lépésétől számított 15 napon belül a jegyző kezdeményezi az ingatlanügyi hatóságnál a védelem jogi jellegként való feljegyzését.

- 9. §** (1) A helyi egyedi védelem alá helyezett építmény, közterülettel határos építményrészlet, alkotás, utcabútor csak egységes megjelenésű táblával jelölhető meg, amelynek a védelem tárgyának megnevezése mellett a következő szöveget kell tartalmaznia: *„Somlóvásárhely Község Önkormányzata által védetté nyilvánított helyi érték - évszám”*. A tábla anyaga kő, fa, vagy fém.
- (2) A tábla elkészítéséről, elhelyezéséről a polgármester gondoskodik. A tábla elhelyezését az érintett ingatlan tulajdonosa tűrni köteles. A tábla elhelyezése, fenntartása és pótlása az önkormányzat feladata.
- (3) A helyi védettség tényét közlő táblán kívül az önkormányzat elhelyezhet egyéb a védettséggel összefüggő tény, adatot is közlő táblát a védett értéken vagy annak környezetében. A tábla elhelyezése, fenntartása és pótlása az önkormányzat feladata.
-

6. A helyi védelem alatt álló értékek nyilvántartása

- 10. §** (1) A helyi védelem alá helyezett értékekről (a továbbiakban: védett érték) az önkormányzat nyilvántartást vezet, amelybe bárki betekinhet.
- (2) A nyilvántartás tartalmazza:
- a) a védett érték megnevezését,
 - b) a védett érték nyilvántartási számát,
 - c) a védett érték azonosító adatait (alkotó megnevezése),
 - d) a védelem típusát,
 - e) a védett érték helymeghatározásának adatait, - területi védelem esetén a védett terület lehatárolását, (utca, házszám, helyrajzi szám),
 - f) a védelem rövid indokolását az értékvizsgálat alapján,
 - g) a védett értékhez fűződő korlátozásokat,
 - h) a védett érték állapotfelmérésének adatait,
 - i) a helyreállítási javaslatot,
 - j) a védett értékhez kapcsolódó támogatásokat,
 - k) a védett értékkel kapcsolatos intézkedéseket (tulajdoni lapon jogi jelleg feltüntetése, törlése).
- (3) A nyilvántartás naprakész vezetéséről a jegyző gondoskodik.

7. A védettséghez kapcsolódó tulajdonosi kötelezettségek

- 11. §** (1) A védett érték karbantartása, állapotának megóvása a tulajdonos kötelezettsége.
- (2) A védett érték megfelelő fenntartását és megőrzését elsősorban a rendeltetésnek megfelelő használattal kell biztosítani.

8. A helyi védelemmel érintett ingatlanok költségviselése

- 12. §** (1) A védett érték tulajdonosának kérésére a szokásos jó karban tartási feladatokon túlmenően, a védettséggel összefüggésben szükségessé váló, a tulajdonost terhelő munkálatok finanszírozásához az önkormányzat támogatást adhat.
- (2) A támogatás mértékét az önkormányzat Képviselő-testülete évente a költségvetésben határozza meg.
- (3) Az (1) bekezdés szerinti önkormányzati támogatás csak az esetben nyújtható, ha:
- a) a védett értéket a tulajdonos megfelelő módon fenntartja (karbantartja), azt neki felróható módon nem károsítja,
 - b) a karbantartással és az építéssel összefüggő előírásokat és szabályokat maradéktalanul betartja,
 - c) a tényleges munka szabályszerűen kerül elvégzésre.

III. Fejezet

Településképi szempontból meghatározó területek

9. Somlóvásárhely Község településképi szempontjából meghatározó területei

- 13. §** (1) Az önkormányzat a településképi szempontjából meghatározó területekként jelöli ki Somlóvásárhely Község teljes közigazgatási területét:
- a) Falusias karakterű terület, a község belterülete,
 - b) Különleges turisztikai terület, mely Somlóvásárhely Község Önkormányzat Képviselő-testületének Helyi Építési Szabályzatáról szóló rendelet (továbbiakban HÉSz) K-tur5 jelű építési övezetének felel meg,
 - c) Általános mezőgazdasági terület - HÉSz szerinti M_{á5}
 - d) Kertes mezőgazdasági terület - HÉSz szerinti M_k
 - e) Egyéb külterület,
 - f) Táj- és természetvédelmi területek: *Somlóvásárhelyi Holt-tó Természetvédelmi Terület (fokozottan védett terület), országos jelentőségű természeti emlékek (forrás, barlang), természetközeli területek (nádas), országos ökológiai hálózat övezetei (magterület, puffer övezet), tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek* ahol e rendelet előírásai mellett az egyéb jogszabályok előírásait is alkalmazni kell.
- (2) A településképi szempontból meghatározó területek lehatárolását az 1. számú melléklet, a táj- és természetvédelmi területek lehatárolását az 1. sz. függelék tartalmazza.

IV. Fejezet **Településképi követelmények**

10. Településképi szempontból meghatározó területeken az építmények anyaghasználatára vonatkozó általános építészeti követelmények

- 14. §** (1) A község közigazgatási területén az épületek külső megjelenésében kerülendők a feltűnő, tájidegen építési elemek, a harsány, rikító színek.
- (2) A település területén nem alkalmazhatók az alábbi építési anyagok:
- a) műanyag hullámlemez;
 - b) alumínium trapézlemez (gazdasági területeken kívül);
 - c) mesterséges pala;
 - d) bitumenes zsindely a 15. § (2) bekezdés figyelembevételével.
- (3) A harsány színű, faluképbe nem illő tetőfedő anyag alkalmazása nem engedhető meg.
- (4) Homlokzatokon és tetőhéjazatként zavaró fényhatást okozó, tükröződő felületek nem alkalmazhatók.
- (5) Az épületek homlokzatainak, nyílászáróinak színezésére rikító színek használata településképvédelmi szempontból nem megengedett.
- (6) A település közigazgatási területén két vagy több szintes tetőterű épület nem létesíthető.

11. Településképi szempontból meghatározó területekre vonatkozó általános építészeti követelmények

- 15. §** (1) A homlokzatfelújításnak a közterületről látható épülethomlokzat egészére ki kell terjednie.
- (2) Épületek felújítása esetén a meglévő pala bitumenes zsindelyre cserélhető.
- (3) A termőföld védelmét szolgáló támfal az út területén kívül is kialakítható.
- 16. §** A tájhasználat során biztosítani kell a táji jellegzetességek, a jellemző természetes rendszerek megóvását:

- a) a kialakult geomorfológiai formák megőrzendők;
- b) az élővilág igénybevétele csak oly módon történhet, amely az életközösségek természetes viszonyait, a biológiai sokféleséget nem károsítja, funkcióit nem veszélyezteti;
- c) a település külterületén a vízfolyások, utak mentén fasorokat, erdősávokat, azaz fás növényzetet kell telepíteni, illetve a vízfolyások mentén lévő galérianövényzetet meg kell őrizni;
- d) külterületi utak mentén legalább egyoldali, átlagosan 10 méter tőtávolságot meg nem haladó őshonos fajokból álló fasor telepítendő;
- e) a fasorokba, erdősávokba csak tájhoz, a területre jellemző, lombhullató fa fajok telepítendők;
- f) a gyorsan öregedő, könnyen törő, szemetelő, illetve allergiakeltő fafajok telepítése a település területén tilos.
- g) a település külterületén növénytermesztés célját szolgáló fóliasátor csak fás növényzettel takartan helyezhető el.

12. Falusias karakterű területre vonatkozó területi építészeti követelmények

12.1 A zöldfelület kialakításának követelményei

- 17. §** (1) A telkek területének burkolatlan, be nem épített részét zöldfelületként kell kialakítani.
- (2) A telken meglévő értékes fa megtartandó, ha a telek beépítését és az építési program megvalósítását ez nem lehetetleníti el.⁴
 - (3) Fát, 3 m-nél magasabbra növekvő bokrot a szomszédos, nem közterületi telek határához belterületen legalább a várható koronaátmérő felének megfelelő távolságra kell ültetni, épülettől legalább 3 m-rel kell elmaradni.
 - (4) K-mű1 jelű különleges terület - mezőgazdasági üzemi területen a minimális zöldfelületi mértéken belül, a telekhatárok mentén min. 15 m-es sávban – ahol nincs épület - többszintű növényzet (gyep-, fa- és cserjeszint) telepítendő.
 - (5) A településképi szempontból meghatározó területeken fás növényzet ültetése esetén - környezetvédelmi-, értékvédelmi és látványvédelmi érdekek miatt a 2. sz. függelék szerinti tájban honos fa- és cserjefajok alkalmazandók.
 - (6) A településképi szempontból meghatározó területen a 3. sz. függelékben szereplő növényfajok nem alkalmazhatók.

12.2 A kerítés kialakításának követelményei

- 18. §** (1) Saroktelkek esetében a telek határain épített kerítésnek a telek sarokpontjától 2-2 m-es távolságig a lábazat feletti teljes felületen, áttört kialakításúnak kell lennie.
- (2) Az utcafronti kerítés magassága legfeljebb 1,80 m lehet.
 - (3) Az oldal és hátsó telekhatáron építendő kerítés magassága nem haladhatja meg az 1,80 m-t.
 - (4) A település területén kialakult zárt kerítések védendő, felújítandó a lakóépület felújításával egy időben, a homlokzat színével megegyezően.
 - (5) Az ingatlanok kerítéseinek színezésére rikító színek használata településkép-védelmi szempontból nem megengedett.
 - (6) A meglévő kerítések megtarthatók, felújíthatók.
-

12.3 Közlekedési célú közterületek kialakításának követelményei

- 19. §** (1) Azon közterületek, ahol a szabályozási szélesség lehetővé teszi, fásított zöldfelülettel alakítandók ki.
- (2) Belterületen új közutak, utcák kialakításánál a tervezett fasort a műszaki átadásig el kell telepíteni.
- (3) A fasorok telepítéséhez – az utca műszaki kialakítását figyelembe véve – honos fás növényzet alkalmazható. A fasor létesítéséhez fánként legalább 4,0 m²-nyi burkolatlan felület vagy legalább 1,5 m széles, az útburkolattal párhuzamos zóldsávot kell kialakítani és fenntartani.
- (4) A közművezetékek telepítésénél, az elrendezés tervezésénél az utak fásítását is figyelembe kell venni.

12.4 Zöldterület (közpark) kialakításának követelményei

- 20. §** (1) A zöldterületen legalább 75%-át növényzettel fedetten kell kialakítani és fenntartani, melynek legalább 1/3-át többszintű (gyep, cserje, fa) növényzetnek kell takarnia.
- (2) Zhk jelű övezet területe országosan védett természeti terület, és történelmi táj területén található, ezért e rendelet Helyi védett terület – történelmi tájra, valamint a Táj- és természetvédelemre vonatkozó rendelkezéseit, illetve a 16. §-ban foglalt előírásokat kell alkalmazni.
- (3) Zöldterületen található művi értékvédelem alatt álló épületek, műtárgyak védendőek, felújíthatók.
- (4) Az övezetek területén közlekedési, föld feletti közmű és hírközlési hálózatok, létesítmények, berendezések – a gyalogos és kerékpárutak, parkolók, közvilágítás kivételével –, valamint reklámtáblák – a környezet értékeit, turistaújtjait bemutató, ismeretterjesztő célú építmények kivételével – nem helyezhetők el.
- (5) A zöldterületen csak a táj jellegéhez és ökológiai adottságaihoz alkalmazkodó – nem mérgező, allergiát és betegséget nem okozó – növények telepíthetők.

13. Különleges turisztikai területre (K-tur5) vonatkozó területi építészeti követelmények

- 21. §** (1) K-tur5 építési övezet területén épület feltöltésben nem helyezhető el.
- (2) A területen a kerítés élősövény, vagy élősövénnel takart drótkerítés lehet; tömör, vagy tömör lábazatú kerítés nem létesíthető.

14. Általános mezőgazdasági területre (Má5) vonatkozó területi építészeti követelmények

- 22. §** (1) A területen a földrészletnek csak a kivett művelési ágú illetve intenzív kertészeti művelés alatt álló része keríthető le, drótfonatos kerítés vagy élősövény használatával. Egyéb földrészlet körül kerítés nem építhető.
- (2) A területen a mezőgazdasági művelés során kialakult terepszintek megőrzendőek.

15. Kertes mezőgazdasági területre (Mk) vonatkozó területi építészeti követelmények

- 23. §** (1) A kertes mezőgazdasági területen lakókocsi, lakókonténer, medence, nyílt tűzvíztároló nem helyezhető el.

- (2) A terület földrészletein csak élősövény, vagy élősövénnel takart drótfonatos kerítés építhető, tömör, vagy tömör lábazatú kerítés nem létesíthető. Támfal csak a helyi tájkarakternek megfelelő bazalt anyagú lehet.
- (3) Az övezetek területe országosan védett természeti terület, és történeti táj területén található, ezért e rendelet Helyi védett terület – történeti tájra, valamint a Táj- és természetvédelemre vonatkozó rendelkezéseit, illetve a 16. §-ban foglalt előírásokat kell alkalmazni.
- (4) Az övezetek területén a mezőgazdasági művelés során kialakult terepszintek megőrzendők

16. Egyéb külterületre vonatkozó területi építészeti követelmények

- 24. §** (1) A Gkszl jelű övezetben a minimális zöldfelületi mértéken belül, a telekhatárok mentén min. 5-10 m-es sávban többszintű növényzet (gyep-,fa- és cserjeszint) telepítése kötelező.
- (2) Gip-i jelű ipari gazdasági területen
 - a) a teljes telekméret minden 200 m²-e után 1 db lombhullató fa ültetendő, min. 16/18-as törzskörmérettel.
 - b) a minimális zöldfelületi mértéken belül a telekhatárok mentén min. 10 m-es sávban többszintű növényzet (gyep-, fa- és csejeszint) telepítése kötelező.
 - (3) A birtokközpont épületegyüttese körül 10 m széles takaró erdősáv létesítendő a kistájra jellemző honos fajokkal.
 - (4) A településképi szempontból meghatározó területen az e rendelet 3. sz. függeléke szerinti „Kerülendő inváziós növényfajok”-ban szereplő növényfajok nem alkalmazhatók.
- 25. §** (1) A Kk-re jelű különleges beépítésre nem szánt terület - rendezvénytér terület a történeti táj védőövezete, a Somló-hegy déli legértékesebb látképet befolyásoló terület, ezért a területhasználatot a növény és épület elhelyezését tájlesztikai szempontból kiemelt figyelemmel kell megtervezni.
- (2) A telekhatár mentén a zajvédelmi és esztétikai szempontból zöldsáv kialakítása kötelező, figyelembe véve a terület Somló-heggyel való vizuális kapcsolatát.
- 26. §** (1) Általános mezőgazdasági területeken a földrészletnek csak a kivett művelési ágú illetve intenzív kertészeti művelés alatt álló része keríthető le, drótfonatos kerítés vagy élősövény használatával. Egyéb földrészlet körül kerítés nem építhető.
- (2) A Má2, Má4 jelű övezetekben nem folytatható olyan tevékenység, illetve nem helyezhető el olyan létesítmény, amely a jelenlegi állapotot rontja, a meglévő növényállományt, természetközeli ökoszisztémát és egyéb természeti képződményt veszélyeztet, a tájképi jelleget megváltoztatja.
 - (3) A Má6 jelű területen a mezőgazdasági művelés során kialakult terepszintek megőrzendők.

17. Táj- és természetvédelmi területekre vonatkozó területi építészeti követelmények

- 27. §** (1) A település területén található természetközeli élőhelyek, tájképi értékek – különös tekintettel az Országos Ökológiai Hálózat övezeteire, az országosan védett természeti területekre – megóvását, az élőhelyek kapcsolatát biztosító ökológiai folyosók megtartásával, illetve a tájképi értékeket bemutató látványtengelyek megőrzésével biztosítani kell.
- (2) A védett természeti területeken, az országos ökológiai hálózat területein, a tájképvédelmi terület övezetén – új külszíni bánya nem nyitható.

- (3) Védett területeken
- természetes vagy természetközeli erdők, gyepek (rét, legelő) - a szőlőkataszter I. osztályú területek kivételével - nádasok, vizes élőhelyek nem szüntethetők meg;
 - csak extenzív jellegű, integrált vagy bio, természet és környezetkímélő gazdálkodási módszerek alkalmazhatók;
 - csak tájba illő épület helyezhető el;
 - lévő kedvezőtlen látványt nyújtó építmények takarásáról oly módon kell gondoskodni, hogy azok a főbb megközelítési irányok felől, közterületekről ne legyenek láthatóak;
 - a növény- és állatvilágot fokozottan zavaró sport és szabadidő tevékenység – mint siklóernyőzés, hang- és fényjáték, motor- és quad-használat stb. – nem folytatható.
- (4) Tájképvédelmi területen közművezetéseket és járulékos közműépítményeket tájba illesztett módon, a természetvédelmi célok megvalósulását nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával kell elhelyezni.

28. § (1) A Tkl jelű természetközeli területeken

- épületek, építmények elhelyezése tilos;
 - nem folytatható olyan tevékenység, illetve nem helyezhető el olyan létesítmény, amely a jelenlegi állapotot rontja, a meglévő növényállományt, természetközeli ökoszisztémát és egyéb természeti képződményt veszélyezteti, a tájképi jelleget megváltoztatja;
- (2) A Tkl övezet területe országosan védett természeti terület, ezért a 26.§ előírásait figyelembe kell venni.

**18. Településképi szempontból meghatározó területekre vonatkozó
egyedi építészeti követelmények**

18.1 Falusias karakterű terület

- 29. § (1)** A településképi védelme érdekében új lakóépületek telepítésénél a meglévő beépítéshez és építészeti kialakításhoz kell illeszkedni.
- Az építési övezetekben megengedett legnagyobb építménymagasságot túllépő, meglévő földszintes gazdasági épületek felújítása, újjáépítése esetén az építménymagasság a kialakult állapothoz igazodó kell legyen.
 - Tetőidom és hajlásszög: magastető 35-45 fok hajlásszöggel.
 - Tetőhéjalás: elsősorban égetett agyagcserép, vagy a felületében és színében ahhoz hasonló egyéb tetőfedő anyag.
 - Homlokzatszínezés: homlokzat színezése során a fehér, a tört-fehér, ill. pasztellszínek alkalmazhatók.
 - A tetőhéjazat cseréje esetén, egy tetőfelületen többféle anyagú, színű tetőhéjazat - kivéve a gyárilag színárnyalatossá kivitelűt - nem helyezhető el.
 - A településen jellemző, soros elrendezésű, több önálló helyrajzi számon található, de azonos udvarra nyíló földrészletek meglévő önálló lakásai felújíthatók, tetőterük az építési övezetben előírt építménymagasság betartásával beépíthető, de új lakás – már kialakított telken sem – építhető.
 - K-mű 1 jelű különleges terület - mezőgazdasági üzemi területen jelenleg is meglévő lakóépületek, saját telken felújíthatók, korszerűsíthetők, de nem bővíthetők, s új lakóépület nem építhető.
 - Lf6 övezetben a védelem alatt álló épületek mellé új épület nem helyezhető el.
 - Előkert nélküli telken elhelyezésre kerülő utcafronti épületek közterület felé néző homlokzatán a közterületre kivezető ereszcatorna nem helyezhető el, kivéve a homlokzati falba beépítve, illetve takartan vagy a terepszint alatt az utcai vízvezető hálózatba elvezetve helyezhető el.

- (11) A közúti közlekedéssel kapcsolatos várakozóhelyek a település teljes területén egységes kialakításúak legyenek.
- (12) Közterületi burkolat bontása akkor végezhető, amennyiben a helyreállítás a burkolatszéltől számított legalább 1,5 m távolságig történik meg, kivéve kiselemes burkolat esetén; kiselemes burkolatbontás esetén a javítást az eredetivel megegyező színű, formájú és méretű kiselemes burkolattal lehet elvégezni.

18.2 Különleges turisztikai terület (K-tur5)

30. § (1) A területen épület építése illetve felújítása során az alábbi anyagok illetve színek alkalmazhatók:

- a) Homlokzati kőfelület bazalt, vagy bazalttufa lehet
 - b) Homlokzati falfelület színezése esetén fehér, szürkével tört fehér és árnyalatai alkalmazhatók;
 - c) A nyílászárók fából készülhetnek
- (2) A területen épület építése illetve felújítása során tetőhéjalásnál nem alkalmazhatók az alábbi építési anyagok:
- a) hullámlemez,
 - b) fém trapézlemez,
 - c) bitumenes zsindely,
 - d) betoncserep,
 - e) mázas agyagcserep.
- (3) A területen lapos- és magastetős épület egyaránt építhető. Magastetős épület építése esetén a tető hajlásszöge 37-43°-os lehet. Lapostetős épület építése esetén a lapostető zöldtetőként alakítandó ki.
- (4) Új épület építése esetén, 40 méteres épülethossz és/vagy 10 méteres homlokzati szélesség felett magas tető nem építhető.
- (5) K-tur5 építési övezet területén tetőtéri terasz, tetőtéri ablak nem építhető.
- (6) Új épület építése esetén magastetős épület kizárólag a szintvonalra merőleges tetőgerinccel építhető.
- (7) A területen 20 méteres homlokzatszélesség fölött a homlokzatot minimum 10 méterenként tagolni kell.
- (8) Az épületek, vagy különálló épületrészek egymástól minimum 10 méterre helyezhetők el.
- (9) Új épület elhelyezésénél a tájba illeszkedés a környezeti állapotadat részét képező látványtervvel igazolandó.
- (10) A területen az épületek egyik homlokzatmagassága sem haladhatja meg a 7,0 m-t.
- (11) Meglévő épület felújítása esetén az építménymagasság 6,0 méter, új épület építése esetén 5,0 méter.

18.3 Általános mezőgazdasági terület (Má-5)

31. § (1) A Má5 jelű övezet országosan védett természeti terület, és történelmi táj területén található, ezért területén épületek a helyi épített örökségnek és tájkarakternek megfelelő népi építészeti hagyományokat továbbörökítő módon építhetők.

- (2) Az épületek kialakítására, megjelenésére vonatkozóan e rendelet Egyedi építészeti előírások a történelmi tájként védendő szőlőhegyi területre vonatkozóan meghatározott rendelkezéseket kell alkalmazni.
- (3) Az övezet országosan védett természeti terület, ezért e rendelet Táj- és természetvédelemre vonatkozó rendelkezéseit, valamint a 16. §-ban foglalt előírásokat kell figyelembe venni.
- (4) A területen támfal csak a helyi tájkarakternek megfelelő bazalt anyagú lehet.

18.4 Kertes mezőgazdasági terület (Mk)

- 32. §** (1) Az övezetek területén épületek a helyi épített örökségnek és tájkarakternek megfelelő népi építészeti hagyományokat továbbörökítő módon építhetők.
- (2) Az épületek kialakítására, megjelenésére vonatkozóan e rendelet Egyedi építészeti előírások a történeti tájként védendő szőlőhegyi területre vonatkozóan meghatározott rendelkezéseket kell alkalmazni.

18.5 Egyéb külterület

- 33. §** (1) K-bg2 jelű különleges terület - borgazdasági területen a meglévő épület bővítése, átépítése építészeti stílusában, mind pedig teljes megjelenésében a környezettel és a Somló építészeti értékeivel harmonizáló módon lehetséges.
- (2) Általános mezőgazdasági területeken:
- csak a tájba illeszkedő épületek építhetők;
 - lakókocsi, lakókonténer, faház, egyéb mobil szerkezet jellegű építmény az övezetben még átmenetileg sem helyezhetők el.
- (3) Az Má1, Má3, Má7 jelű övezetekben a 200 m²-nél nagyobb alapterületű épületek köré honos növényzet telepítendő.
- (4) Az Má2, Má4 jelű övezetekben épület nem helyezhető el, de a meglévő épületek felújíthatók.
- (5) Lakókocsi, lakókonténer, mobil jellegű építmény az erdőterületen még átmenetileg sem helyezhető el.

19. Helyi védelem alá helyezett értékekre vonatkozó építészeti követelmények

19.1 Helyi védett terület – történeti táj

- 34. §** (1) A 2. sz. melléklet 1. pontban jelölt terület az országos védelem kimondásáig történeti tájként helyileg védett.
- (2) A területen a kialakult tájszerkezet védendő:
- új utak a szabályozási terven jelölt, kiszabályozott utak kivételével nem létesíthetők;
 - meglévő utak a kialakult szabályozási szélességben kiépíthetők, felújíthatók;
 - meglévő támfalak, vízelvezetők megtartandók, védendők.
- (3) A területen a történeti hangulat és tájjelleg megőrzése céljából:
- támfalak kizárólag bazaltkőből, a vízelvezetők, utak bazaltkőből illetve betonba ágyazott úsztatott kőből építhető;
 - közműveket kizárólag a földfelszín alatt lehet elhelyezni.
- (4) A területen út felújítása, építése csak a csapadékvíz-elvezetés egyidejű megoldásával lehetséges.
- (5) A területen a szőlőkataszterből kivett területek és utak kivételével a területre jellemző tájhasználat, szőlőművelés fenntartandó.
- (6) A területen csak egységes tájékoztató, illetve ismeretterjesztést szolgáló táblarendszer helyezhető el, egyéb célzatú hirdetések, reklámtáblák közterületen való elhelyezése tilos.
- 35. §** (1) A területen új épület elhelyezése – amennyiben az építési övezeti előírások másképp nem rendelkeznek - e rendelet Egyedi építészeti előírások a történeti tájként védendő szőlőhegyi területre vonatkozóan meghatározott rendelkezései szerint lehet.
- (2) A területen bármilyen beavatkozás csak a természetvédelmi érdekekkel összhangban lehet.

(3) A területen a történeti hangulat és tájjelleg megőrzése céljából:

19.2 Egyedi építészeti előírások a történeti tájként védendő szőlőhegyi területre vonatkozóan

36. § (1) A területen épület építése illetve felújítása az alább felsorolt helyi hagyományokhoz alkalmazkodó anyagok használatával lehetséges:

- a) Szerkezet: hagyományos falazó anyagokból (kő, téglá, vályog);
- b) Tetőhéjalás: égetett cserép, nád, sötétszürke, vagy fekete színű természetes pala;
- c) Nyílászárók: fa, natúr, szürke, zöld, fehér, barna színben;
- d) Homlokzat: jellemzően simított vakolat, vagy tapasztott, vagy bazalt terméskő, vagy kézi felhordású hőkörcsös felület;
- e) Homlokzat színe fehér szürke, sárga, vagy feltárással igazolt eredeti szín;
- f) Lábazat: terméskő vagy vakolt;
- g) Kerítés: élősövény, vagy élősövényvel takart drótkerítés; tömör, vagy tömör lábazatú kerítés nem létesíthető.

(2) A területen gazdasági épületként kizárólag magastetős épület helyezhető el, mely épület fő tömege 37-43°-os tetőhajlásszögű bír, jellemzően szintvonalra illetve az útra merőleges tetőidommal. A főtömegű épület bővítése, földi pincék létesítése esetén zöldtetők létesíthetők. Az előtetőkön illetve a melléképületeken a 37-43 fokos hajlásszögtől eltérő tetőidom is alkalmazható.

(3) A területen maximum F+ T (földszint + tetőtér) beépítésű épület helyezhető el, az épületek alapincézhetők.

(4) A területen tetőtéri beépítés esetén ablak síkban fekvő, vagy harcsaszáj formájú lehet, erkély, francia erkély tetőtéri terasz nem létesíthető.

(5) Homlokzaton az ablak csak álló ablak lehet. Méretének megválasztásakor a két oldalhossz arányának (a:b) 1:1,4 és 1:1,8 közé kell esnie.

(6) A nyílászárók kialakításakor csak egyenes vagy íves záródás alkalmazható.

37. § (1) A területen tornác építhető, a mellvéd fa, vagy falazott kialakítású lehet.

(2) A területen új épületek, illetve az átépítésre kerülő épületek tervezésekor a területen szokásos forma és díszítésvilág eszközeit kell alkalmazni.

(3) Kerítés csak vadvédelmi célból, élősövényvel takarva létesíthető, az utcai fronton legfeljebb 1,2 m, erdővel szomszédos telekhatáron, legfeljebb 1,8 m magasságban.

(4) A területen beton látható felületként nem jelenhet meg, beton alkalmazása kizárólag az épület jó állapotát biztosító szerkezeti megoldásoknál lehetséges.

38. § (1) A területen épülő új épület tömegében, megjelenésében, méretében a környező épületekhez kell, hogy alkalmazkodjon.

(2) A területen új épület létesítése – az életveszély elhárítás kivételével – csak oly módon lehetséges, hogy az építést követően a meglévő terep és az új terep közötti eltérés az 1,0 m-t nem haladhatja meg.

19.3 Helyi védett terület – értékvédelmi terület

39. § (1) A településen a 2. számú melléklet 2. pontja szerinti területek helyi védelemben részesülnek.

(2) Helyi értékvédelmi területen a területrész szerkezetét, úthálózatát, a közterület kialakítását, a telekosztás jellegét, a telek alakját, megváltoztatását célzó vagy eredményező tevékenység (a telek max. 10%-át befolyásoló) telekhatár korrekció és telek egyesítés kivételével nem lehet.

- (3) Helyi értékvédelmi területen az utcavonalas beépítés, az épületek ritmusa, tetőidom, tetőforma védendő, meglévő épület felújítása, új épület építése során a történetileg kialakult állapothoz kell alkalmazkodni.
- (4) Helyi értékvédelmi területen az álló téglalap formájú egyedüli vagy páros ablakok nem alakíthatók át, a tornácbefjárók nem szüntethetők meg, felújítás során ezek visszaállítását meg kell valósítani.
- (5) Helyi értékvédelmi területen a meglévő terep 1 métert meghaladó mértékben való rendezése nem végezhető.
- (6) Helyi értékvédelmi területen kizárólag magastetős épület építhető 37-45° közötti tetőhajlásszöggel. A főtömegű épület bővítése esetén zöldtetők létesíthetők. Az előtetőkön illetve a melléképületeken a 37-45 fokos hajlásszögötől eltérő tetőidom is alkalmazható.
- (7) Helyi értékvédelmi területen parabolaantenna közterületről látható homlokzaton nem helyezhető el.

19.4 Helyi egyedi védelem

- 40. §** (1) A településen a 3. sz. mellékletben felsorolt épületek, építmények részesülnek helyi egyedi védelemben.
- (2) A helyi védett épületek bővítése felújítása, (homlokzatvakolás, színezés, nyílászáró csere, tető felújítás, tetőtér beépítés) során az eredeti épület anyaghasználatát, léptékét és formavilágát alkalmazó, vagy ahhoz alkalmazkodó építészeti megoldások lehetségesek. Az épületeken, építményeken végzett bármilyen építési munka esetén az örökségvédelmi hatástanulmány iránymutatásai szerint kell eljárni.
 - (3) A helyi védelem alatt álló építmények helyreállításánál, átalakításánál és bővítésénél:
 - a) az épület jellegzetes tömegét, tömegkapcsolatait eredeti formában és arányban kell fenntartani: bővítés esetén a meglévő és új épülettömegek arányai, formái és anyaghasználatai illeszkedjenek egymáshoz;
 - b) az épületnek a közterületről látható homlokzatán meg kell tartani, érintetlenül kell hagyni, illetve szükség esetén az eredeti állapotnak megfelelően vissza kell állítani:
 - ba) a homlokzat felületképzését;
 - bb) a homlokzat díszítő elemeit;
 - bc) a nyílászárók keretezését, azok jellegzetes szerkezete, az ablakok osztását;
 - bd) a tornácok kialakítását;
 - be) a lábazatot, a lábazati párkányt;
 - c) az alaprajzi elrendezés – különösen a fő tartószerkezetek, főfalak, belső elrendezés elemei –, valamint a meghatározó építészeti részletek és szerkezetek megőrzendők.
 - (4) A védett épület belső korszerűsítését, átalakítását, esetleg bővítését a védettség nem akadályozza, sőt a védelem érdekében elő kell segíteni ezen épületek mai igényeknek megfelelő használatát. A belső átalakításokat az eredeti szerkezet és belső értékek tiszteletben tartásával kell megoldani.
 - (5) Közterületre néző homlokzatra nem helyezhető ki gázkészülék égéstermék kivezetése, parabola antenna, illetve klímaberendezés.
 - (6) A helyi védelem alatt álló épületen cégér, cégtábla csak az épület architektúrájához, formavilágához illeszkedő módon és igényes kivitelben helyezhető el.
 - (7) A helyi védelem alatt álló épület homlokzatán hirdető-berendezés nem helyezhető el.
 - (8) Helyi védett épület bontására csak a teljes műszaki avultság esetén kerülhet sor, ha a védelemben részesülő építészeti érték károsodása olyan mértékű, hogy a károsodás műszaki eszközökkel nem állítható helyre. A védett épület bontására csak a védettség 7. § szerinti megszüntetését követően kerülhet sor.

- 41. §** (1) Helyi védelem alatt álló műtárgyak, keresztek, kőképek, emlékek felújítása során az eredeti anyaghasználatot és formai elemeket kell követni.
- (2) A kegyeleti park helyi védelem alatt áll. A védelem kiterjed a kegyeleti park területén minden emlékre, amelyekre a helyi védett műtárgyakra vonatkozó védelmi előírások alkalmazandók.
- (3) A temetőben minden 100 évnél idősebb kereszt, emlék helyi védelem alatt áll, amelyekre a helyi védett műtárgyakra vonatkozó védelmi előírások alkalmazandók.
- (4) A település 689 hrsz-ú ingatlan feltehetően a középkori eredetű vásárhelyi apácák kolostorának helyén létesült, vagy annak maradványait magába foglalja, ezért az ingatlanon található épület átépítése, felújítása esetén művészettörténész illetve régész megfigyelés szükséges.

20. Egyéb műszaki berendezésekre vonatkozó településképi követelmények

42. § Egyéb műszaki berendezésekkel szembeni elvárások a településképi szempontból meghatározó területeken:

- a) A tervezett lakóépületek és intézmények homlokzatára szerelt gépészeti kapcsolószekrények és a dobozok helyét és a színét, az épület stílusához, a homlokzat színéhez igazodva lehet kiválasztani. A berendezések a közmű üzemeltetők előírásainak figyelembe vételével az épületek alárendelt homlokzatára szerelhetők, illetve építhetők a kerítésbe.
- b) Égéstermék elvezetésére utcai homlokzaton szerelt kémény (a tetősíkból kiállók kivételével) a homlokzat vagy tetőhéjazat színéhez illeszkedően alakítható ki.
- c) Klímaberendezés kültéri egysége, elektronikus hírközlési építmények és berendezései (antennák, antennatartó szerkezetek, stb.) valamint távközlési, adatátviteli berendezés kültéri egysége lakóterületen lévő utcai homlokzaton, tetőfelületen, valamint szomszédos, beépíthető ingatlanra néző tetőfelületen nem helyezhető el kivéve műszaki szükségszerűség.
- d) Közüzemi szolgáltatások mérő órái, nyomásszabályozó, valamint egyéb gépészeti berendezés az épületek közterület felé néző homlokzatán nem helyezhető el.
- e) Általános mezőgazdasági területeken gáztartály csak föld alatt, közterületről takartan helyezhető el.
- f) Kertés mezőgazdasági területen gáztartály csak épületben, vagy földbe süllyesztve helyezhető el.

21. Felszíni energiaellátási és vezetékes elektronikus hírközlési sajátos építmények elhelyezésére vonatkozó közös szabályok

- 43. §** (1) A településképi szempontból meghatározó területen a felszíni energiaellátási és vezetékes elektronikus hírközlési sajátos építmények a településképi és tájképvédelmi szempontok figyelembe vétele mellett helyezhetők el.
- (2) Újonnan kialakításra kerülő lakóterületen villamos energia hálózat vezetékai légkábellel is, új vagy korszerűsítésre kerülő hírközlési hálózat földkábellel létesíthető.
- (3) Belterületen, valamint külterület beépítésre szánt területén, ahol a villamos-energia ellátás hálózatai föld feletti vezetésűek, új villamos-energia elosztási, közvilágítási vezetékeket és az elektronikus hírközlési hálózatokat a meglévő oszlopsorra, illetve közös tartóoszlopra kell feszíteni. Közös

- oszlopsorra való telepítés bármilyen akadályoztatása esetén az építendő hálózatot földalatti elhelyezéssel lehet csak kivitelezni.
- (4) Helyi értékvédelmi területen légvezeték, légkábel újonnan nem létesíthető, új építés, korszerűsítés, csere során csak földkábel építhető.
 - (5) Közterületen lámpákkal káprázást, vakítást, ártó fényhatást okozni nem szabad, ingatlan használatát korlátozni tilos.
 - (6) A fényszennyezés elkerülésének érdekében a kültéri világítás a tényleges használat idejéhez igazítandó, illetve 22 óra, vagy éjfél után közvilágítás fénye csökkenthető.
 - (7) Jelentősebb energiaigény növekedés esetén a tervezett transzformátorok helyét a beépítéssel összehangoltan a környezetbe illesztve kell kijelölni.
 - (8) A gázhálózat rekonstrukcióra kerülő területeken felújítás idején meg kell vizsgálni a földfeletti telepítésű, közterületen elhelyezett gáz-nyomásszabályozóknak az érintett terület környezetének rendezése érdekében térszín alatti berendezésekre történő cseréjét.
 - (9) A közművezetékek telepítésénél (átépítéskor és új vezeték létesítésekor) a gazdaságos területhasználatra és az esztétikai követelmények betartására egyaránt figyelmet kell fordítani.
 - (10) Útépítésnél, útrekonstrukciónál a tervezett közművek egyidejű kiépítéséről, illetve a meglévő közművek szükséges egyidejű rekonstrukciójáról gondoskodni kell.
 - (11) A csapadékvíz-, ill. szennyvíz-elvezetés, tárolás módjának és kezelésének építményei, műtárgyai a közterületet sem műszakilag, sem településképvédelmi szempontból nem zavaró módon alakítandók ki.
 - (12) A település területén szélrómú-park, szélrómú-torony nem létesíthető.

22. Vezeték nélküli elektronikus hírközlési sajátos építmények elhelyezésére vonatkozó szabályok

44. § A település területén a vezeték nélküli hírközlés sajátos építményeinek, műtárgyainak elhelyezésére nem alkalmas területek az alábbiak:

- a) belterület,
- b) a belterület 200 méteres környezetében,
- c) Somlóvásárhelyi Holt-tó Természetvédelmi Terület,
- d) országos jelentőségű természeti emlékek területe,
- e) természetközeli területek,
- f) országos ökológiai hálózat övezetei,
- g) tájképvédelmi övezet területe.

45. § A település területén a vezeték nélküli hírközlés sajátos építményeinek, műtárgyainak elhelyezésére alkalmas területek – a környezetbe illesztés feltételeivel – az alábbiak:

- a) a meglévő antennatartó-szerkezet igénybevételével,
- b) egyéb, védelem alatt nem álló mezőgazdasági terület.

23. Reklámra, reklámhordozóra, cég- és címtáblára vonatkozó általános településképi követelmények

46. § (1) A település területén csak a környezet arculatához illeszkedő, esztétikus hirdető-berendezés, egyéb reklámhordozó, tájékoztató (információs) rendszer egységes koncepció alapján helyezhető el, az e rendelet szerinti Településképi bejelentési eljárás lefolytatását követően.

- (2) Új épület elhelyezésénél, meglévő épület átalakításánál, funkcióváltásánál, homlokzati felújításánál az intézmények cégéreinek, hirdetőtábláinak méretét és elhelyezését a homlokzattal együtt kell kialakítani. Utólagosan cégér vagy hirdetőtábla a már kialakított homlokzat architektúráját figyelembe véve helyezhető csak el.
- (3) Az elhasználandó, felújítandó, aktualitását veszített reklámhordozót, reklámtartóberendezést, hirdető-berendezést, tájékoztató (információs) rendszert, cég-, címtáblát, cégért a tulajdonosnak 30 napon belül el kell távolítania. Felújítást követően új településképi bejelentési eljárás szerint helyezhető el.

47. § Helyi népszavazás, rendezvény, vagy a település szempontjából jelentős eseményről való tájékoztatás érdekében az esemény napját megelőző 3 naptári hét időszakban az eseményre vonatkozó tájékoztató reklámhordozó, reklám, molinó, transzparens, hirdetmény a közterületen, illetve magánterületen elhelyezhetők.

24. Cég- és címtáblára vonatkozó településképi követelmények

- 48. §** (1) Épületek homlokzataira kerülő cég- és címtábla, információs vagy más célú berendezés épületdíszítő tagozatot nem takarhat el.
- (2) Az épületeken elhelyezhető cégek szerkezeteinek, felülete rikító színű, káprázást okozó, illetve fényvisszaverő kialakítású nem lehet, az összkepben zavaró hatás nem engedhető meg.
 - (3) Táblaszerűen kialakított cégér felülete nem haladhatja meg az 1,0 m²-t. Műemléki környezetben, műemléképületen, helyi értékvédelmi területen táblaszerűen kialakított cégér legnagyobb magassági vagy szélességi mérete nem haladhatja meg a 0,5 m-t és összfelülete nem lehet 1,0 m²-nél nagyobb.

25. Reklámra, reklámhordozóra vonatkozó településképi követelmények

- 49. §** (1) A0-ás (841x1189 mm), illetve ezt meghaladó ívméretű óriásreklám a település közigazgatási területén nem helyezhető el.
- (2) A település közigazgatási területén reklámhordozó és reklám – a településképvédelméről szóló törvényben meghatározott kivétellel – az alábbi fokozott védelem alatt álló területeken, közterületen és magánterületen sem helyezhető el:
 - a) helyi jelentőségű védett érték területén;
 - b) műemlékek és műemléki környezet területén;
 - c) Somlóvásárhelyi Holt-tó Természetvédelmi Területen, országos jelentőségű természeti emlékek területén, természetközeli területeken, országos ökológiai hálózat övezetein;
 - d) tájképvédelmi övezet területén;
 - e) régészeti érdekű területen és a régészeti lelőhely területén;
 - f) helyi jelentőségű természetvédelmi területen és védett természeti érték területén.
 - (3) A település területén az épületek tetőzetén hirdetési berendezések, fényreklámok nem helyezhetők el.

26. Információs vagy más célú berendezések elhelyezésére vonatkozó településképi követelmények

- 50. §** (1) Legfeljebb 1,0 x 1,5 m felületű, önkormányzat által kifüggesztett hirdetések, információkat tartalmazó hirdető vitrin közterületen elhelyezhető.
- (2) Közvilágítási oszlopokon, oszloponként 1 db, maximum A1-es ívméretű, (840x597mm), nem világító kialakítású információs berendezés elhelyezhető.
- (3) Az épületeken, közterületeken és közterületről látható magánterületeken elhelyezhető hirdetések, cégérek elhelyezésével szembeni elvárások:
- Mérete a közterületről látható magánterületen az 1,0 m²-es nagyságot nem haladhatja meg.
 - Hirdetési- és más célú berendezést – a saját célú cégér, cégtábla, cégfelirat kivételével – elhelyezni nem lehet.
 - Cégéret, cégtáblákat és cégfeliratokat úgy kell az épületek homlokzatain elhelyezni, hogy azok illeszkedjenek a homlokzatok meglévő vagy tervezett vízszintes és függőleges tagolásához, a nyílászárók kiosztásához, azok ritmusához úgy, hogy együttesen összhangban legyenek az épület építészeti részletképzésével, színezésével, építészeti hangsúlyjaival.
 - Az épületeken elhelyezhető cégérek, cégtáblák és cégfeliratok szerkezeteinek felülete ríktó színű, káprázást okozó, illetve fényvisszaverő kialakítású nem lehet, az összképben zavaró hatás nem engedhető meg.
 - Épülethomlokzaton, kerítésen 1,0 m²-t meg nem haladó cég-, címtábla, ill. kulturális rendezvényt (művelődési ház, mozi stb.) hirdető plakát, és arra engedélyezett reklámhordozó felület, gépjármű- és gyalogos forgalmat nem zavaró elhelyezéssel és mérettel helyezhető.
 - Kizárólag az üzlet nyitvatartási ideje alatt üzlethelyiségenként legfeljebb egy db, álló, A1-es méretű, kétoldalas vagy fordított „V” alakú mobiltábla helyezhető el a közterületen, mely az üzlet kirakatától maximum 1,5 méterre állhat, a gyalogosforgalmat nem akadályozó módon.

V. Fejezet

A településképvédelmi tájékoztatás és szakmai konzultáció

27. Rendelkezés a szakmai konzultációról

- 51. §** (1) A településképvédelme érdekében a település főépítésze - alkalmazása hiányában a polgármester - szakmai konzultációt biztosít a településképi követelményekről.
- (2) Az építetőnek vagy meghatalmazottnak az építés megkezdése előtt szakmai konzultációt kell kérni, ha:
- Ha a tervezett építési tevékenység a lakóépület egyszerű bejelentéséről szóló kormányrendelet hatálya alá tartozó, ún. „egyszerű bejelentéshez kötött építési tevékenység” alapján történő új lakóépület építése, illetve meglévő épület bővítése történik.
 - A telken belül olyan támfal megbontására, elbontására kerülne sor, ami a szomszéd telekre, az azon elhelyezkedő épületekre is hatással lehet.
 - Lakóépület magastetőtől (25-45°) eltérő tetőkialakítása esetén.
 - Fennmaradási engedélyezési eljárásokhoz készített építészeti-műszaki tervekkel kapcsolatban,
 - közterületen vízáteresz építése, átépítése
 - új elektronikus hírközlési építmény elhelyezése esetén:
 - műtárgynak minősülő antenna szerkezetnél, ha annak bármelyirányú mérete a bruttó 6 m-t meghaladja,

- fb) antennatartó szerkezet méretétől függetlenül a szerkezetre antenna felszerelésénél, ha az antenna bármelyirányú mérete a 4,0 m-t meghaladja.
- (3) Az önkormányzat kötelező szakmai konzultáción való részvételre szólítja fel a tulajdonost, abban az esetben, ha:
- a település területén, a tulajdonos telkén súlyosan településképet romboló tevékenység történt,
 - az elhasználódott, felújítandó, aktualitását veszített hirdető-berendezést, egyéb reklámhordozót, tájékoztató (információs) rendszert, cég-, címtáblát, cégért a tulajdonos 30 napon belül nem távolította el.
- (4) A szakmai konzultáció iránti kérelmet a polgármesternek címezve kell benyújtani. A kérelemnek tartalmaznia kell:
- az építető vagy kérelmező nevét, címét, telefonos elérhetőségét,
 - a tervezett építési tevékenység helyét, az érintett telek helyrajzi számát, az építési tevékenység rövid leírását, az építési munka jellegétől függően indokolt esetben rajzi munkarészek csatolását.
- (5) A polgármester a kérelmezőt a konzultáció időpontjáról postai úton, vagy e-mailben értesíti.
- (6) A szakmai konzultációról emlékeztető készül, melyben foglaltakat az építés során be kell tartani.
- (7) A szakmai konzultáció díj és illetékmentes.

28. A településképvédelmi tájékoztatás és szakmai konzultáció véleményezésének szempontjai

- 52. §** (1) A településképvédelmi tájékoztatás és szakmai konzultáció lefolytatása során vizsgálni szükséges, hogy a konzultációra benyújtott építészeti-műszaki tervdokumentáció tartalma megfelel-e a helyi építési szabályzatban és a településképi rendeletben foglalt előírásoknak.
- (2) A telepítéssel kapcsolatban vizsgálni kell, hogy a beépítés módja megfelel-e a környezetbe illeszkedés követelményének.
- (3) Építmény, épületrész megjelenésével kialakításával kapcsolatban különösen vizsgálni kell, hogy:
- azok építészeti megoldásai megfelelően illeszkednek-e az épített környezethez,
 - teljesíti-e a helyi védettségű területek, épületek, építmények esetében az értékvédelemmel kapcsolatos előírásokat és elvárásokat,
 - a külső megjelenés megfelel-e az e rendelet előírásainak
 - a homlokzat tagolása, a nyílászárók kiosztása összhangban van-e az épület rendeltetésével és használatának sajátosságaival,
 - összhangban van-e az épület rendeltetésével és használatának sajátosságaival,
 - a tető hajlásszögének kialakítása és a tetőfelépítmények megfelelően illeszkednek-e a környezet adottságaihoz, illetve megfelel-e a településképi rendeletben előírtaknak,
 - a homlokzat színezése utcaképi szempontból megfelelő-e,
 - a gépészeti berendezések és azok tartozékainak településképi megjelenése megfelelő-e,
 - meglévő építmény bővítése esetén a homlokzatot is érintő felújítás, átalakítás, emeletréépítés illeszkedik-e az adott épület struktúrájához, valamint a meglévő utcaképhez
 - megfelelően veszi-e figyelembe a közterület adottságait és esetleges berendezéseit, burkolatát, műtárgyait, valamint növényzetét.

VI. Fejezet

A településképi véleményezési eljárás

29. A településképi véleményezési eljárás alkalmazási köre

53. § (1) Településképi véleményezési eljárást (a továbbiakban: véleményezési eljárás) kell lefolytatni az alábbi esetekben:

- a) új építmény építési engedélyezési eljárásakor,
- b) meglévő építmény bővítésére, valamint a településképet érintő átalakítására irányuló építési, fennmaradási engedélyezési eljárást megelőzően, amelynél a településrendezési és építészeti-műszaki tervtanácsokról szóló kormányrendelet szerinti területi építészeti-műszaki tervtanácsnak nincs hatásköre, és amennyiben összevont telepítési eljárást, ezen belül telepítési hatásvizsgálati szakaszt nem kezdeményezett az építtető.

54. § A polgármester a véleményét az 53. § felsorolt esetekben az önkormányzati főépítész szakmai álláspontjára alapítja.

30. A településképi véleményezés szempontjai

55. § (1) A településképi véleményezési eljárás lefolytatása és az építészeti-műszaki dokumentáció értékelése során a településképből harmonikusan megjelenő, településképet nem zavaró, az épített és természeti környezethez illeszkedő és annak előnyösebb megjelenését segítő megoldási szempontokat kell érvényesíteni.

(2) A településképi véleményezési eljárás a Kormányrendeletben foglaltak szerint kerül lefolytatásra.

31. A településképi véleményezési eljárás szabályai

56. § (1) A településképi véleményezési eljárás lefolytatási iránti kérelmet az e rendelet 4. mellékletében foglalt mintának megfelelően kell benyújtani.

(2) A településképi vélemény kialakításánál a Kormányrendeletben meghatározott szempontokat és e rendelet előírásait kell figyelembe venni.

VII. Fejezet

A településképi bejelentési eljárás

32. A településképi bejelentési eljárás alkalmazási köre

57. § A Településképi bejelentési eljárást a polgármester folytatja le, az önkormányzati főépítész szakmai álláspontjára alapozva.

58. § (1) Településképi bejelentési eljárást kell lefolytatni a Kormányrendelet 1. mellékletében felsorolt, építési engedély nélkül végezhető építési munkák közül:

- a) Szobor, emlékmű, kereszt, emlékjel építése, elhelyezése esetén, ha annak a talapzatával együtt mért magassága nem haladja meg a 6,0 m-t.
- b) Önálló reklámtartó építmény építése, meglévő felújítása, helyreállítása, átalakítása, korszerűsítése, bővítése, megváltoztatása esetén.

- c) Építménynek minősülő, háztartási hulladék elhelyezésére szolgáló hulladékgyűjtő és -tároló, sorompó, árnyékoló elhelyezése esetén, amennyiben közterületről látható.
- (2) A község teljes közigazgatási területére vonatkozóan településképi bejelentési eljárást kell lefolytatni:
- a) meglévő építmények rendeltetésének – részleges vagy teljes – megváltoztatása esetén, valamint az önálló rendeltetési egységek számának változásakor, amennyiben az új rendeltetés szerinti területhasználata korábbi rendeltetéshez képest
 - aa) jelentősen megváltoztatja az ingatlanon belüli gépkocsi-forgalmat,
 - ab) többlet-parkolóhelyek kialakítását teszi szükségessé,
 - ac) amennyiben a meglévő lakó rendeltetés megváltoztatása történik, illetve lakórendeltetésre történő változás kerül kialakításra,
 - ad) érinti a közterület kialakítását, a közterületen lévő berendezéseket vagy növényzetet,
 - ae) érinti a kapcsolódó közterület közúti vagy gyalogos, kerékpáros forgalmát.
 - b) védett épület közterületre néző homlokzatán történő színezés, új tetőhéjalás, nyílászáró csere esetén.
 - c) településképi meghatározó területen az építmények homlokzatára, tetőfelületére, az építési telek kerítésére, kerítéskapujára vagy támfalára rögzített
 - ca) kirakat kialakítása,
 - cb) reklám-felületet is tartalmazó előtető, napvédő ponyva elhelyezése esetén.
 - d) helyi védett értéken cégér, üzletfelirat stb. elhelyezése tekintetében.

59. § Településképi bejelentési eljárást kell lefolytatni a településképi védelméről szóló törvény reklámok közzétételével kapcsolatos rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 104/2017. (IV.28.) kormányrendeletben szereplő általános településképi követelmények tekintetében a reklámok és reklámhordozók elhelyezésénél.

33. A településképi bejelentési eljárás véleményezésének szempontjai

- 60. §** (1) A településképi bejelentési eljárás lefolytatása és az építészeti-műszaki dokumentáció értékelése során a településképi harmonikusan megjelenő, településképi nem zavaró, az épített és természeti környezethez illeszkedő és annak előnyösebb megjelenését segítő megoldási szempontokat kell érvényesíteni.
- (2) A településképi bejelentési eljárás lefolytatása során vizsgálni szükséges, hogy a véleményezésre benyújtott építészeti-műszaki tervdokumentáció tartalma:
- a) megfelel-e a helyi építési szabályzatban és a településképi rendeletben foglalt előírásoknak,
 - b) kidolgozása a szakmai tájékoztatás szerint történt-e,
 - c) a b) pont szerinti előírásoktól eltérő megoldás azokkal egyenértékű vagy kedvezőbb beépítést, illetve településképi megjelenést eredményez-e.
- (3) Az építmény, épületrész megjelenésével kialakításával kapcsolatban vizsgálni kell, hogy:
- a) azok építészeti megoldásai megfelelően illeszkednek-e az épített környezethez,
 - b) a külső megjelenés megfelel-e az e rendelet előírásainak
 - c) összhangban van-e az épület rendeltetésével és használatának sajátosságaival,
 - d) megfelelően veszi-e figyelembe a közterület adottságait és esetleges berendezéseit, burkolatát, műtárgyait, valamint növényzetét.

- (4) A polgármester a tervezett építési tevékenységet a bejelentést követő 15 napon belül hatósági határozatban, a Kormányrendeletben megfogalmazott követelmények teljesülésétől függően a Kormányrendeletben foglaltak szerint tudomásul veszi vagy megtiltja.

34. A településképi bejelentési eljárás részletes szabályai

- 61. §** (1) Az ügyfél a polgármesternél kezdeményezi a településképi eljárást, – papíralapú – bejelentés formájában.
- (2) Az eljárás megindításához szükséges bejelentőlapot az 5. melléklet tartalmazza.
- (3) A településképi bejelentési eljárás díj- és illetékmentes.⁵

VIII. Fejezet

A településképi kötelezés, a településkép-védelmi bírság

35. A településképi kötelezési eljárás

- 62. §** (1) Településképi követelmény megszegésének minősül az e rendelet előírásainak nem megfelelő építés, az előírásoktól eltérő szín és anyaghasználat, formai kialakítás, valamint az 51-61. §-ban felsorolt településkép-érvényesítő eszközök szerinti kötelezettség:
- elmulasztása,
 - alapján lefolytatott eljárásban hozott döntéstől eltérő végrehajtása,
 - alapján lefolytatott eljárásban hozott döntés végre nem hajtása.
- (2) Az önkormányzat polgármestere kötelezési eljárást folytat le és szükség esetén kötelezést (az építmény, építményrész felújítására, átalakítására vagy elbontására) bocsát ki.
- (3) A településképi kötelezési eljárásban – a kötelezés jogerőre emelkedésétől számított legfeljebb 30 napos határidő kitűzésével – fel kell hívni az érintettet a kötelezés tárgyát képező állapot megszüntetésére.

36. A településkép-védelmi bírság

- 63. §** (1) Az önkormányzat képviselő-testülete, amennyiben a kötelezésben foglalt határidő eredménytelenül telt el, a kötelezettel szemben 10.000 forinttól 1.000.000 forintig terjedő, közigazgatási bírságnak minősülő településkép-védelmi bírság kiszabását rendelheti el.
- (2) A településképi bírság kiszabásánál az alábbi szempontokat kell mérlegelni:
- a jogsértéssel okozott hátrányt, ideértve a hátrány megelőzésével, elhárításával, helyreállításával kapcsolatban felmerült költségeket, illetve a jogsértéssel elért előny mértékét,
 - a jogsértéssel okozott hátrány visszafordíthatóságát,
 - a jogsértéssel érintettek körének nagyságát,
 - a jogsértő állapot időtartamát,
 - a jogsértő magatartás ismétlődését és gyakoriságát,
 - a jogsértést elkövető eljárást segítő, együttműködő magatartását, valamint
 - a jogsértést elkövető gazdasági súlyát.

- (3) A településkép-védelmi bírságot határozatban kell kiszabni, és tértivevényes levél útján kell kézbesíteni a bírsággal sújtott érintettnek.
- (4) A településkép-védelmi bírság megfizetésének módja közvetlenül az Önkormányzat erre a célra szolgáló bankszámlájára történő befizetéssel.
- (5) A bírság ismételten is kiszabható, a településképi követelmények teljesítéséig.

IX. Fejezet **Záró rendelkezések**

37. Hatályba léptető rendelkezések

64. § E rendelet 2018. ... hó ... napján lép hatályba.

38. Hatályon kívül helyező rendelkezések

65. § Hatályát veszti Somlóvásárhely Község Önkormányzata Képviselő-testületének ... szülő ... számú Önkormányzati rendelete.

Somlóvásárhely, 2018.

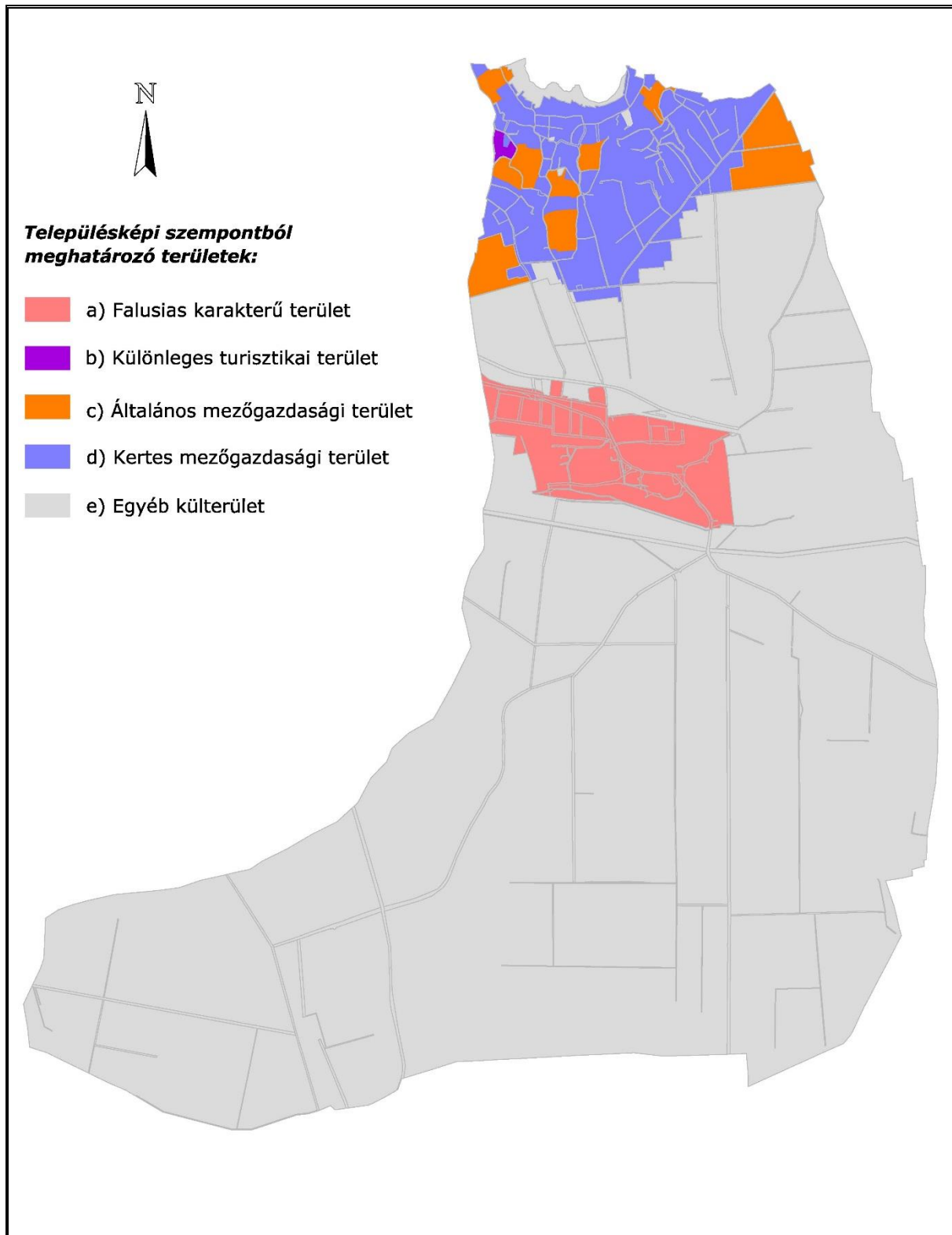
.....
Marton Zsolt
polgármester

.....
Szlottáné Turi Edina
jegyző

MELLÉKLETEK

1. melléklet a ... /2018. (...) számú önkormányzati rendelethez

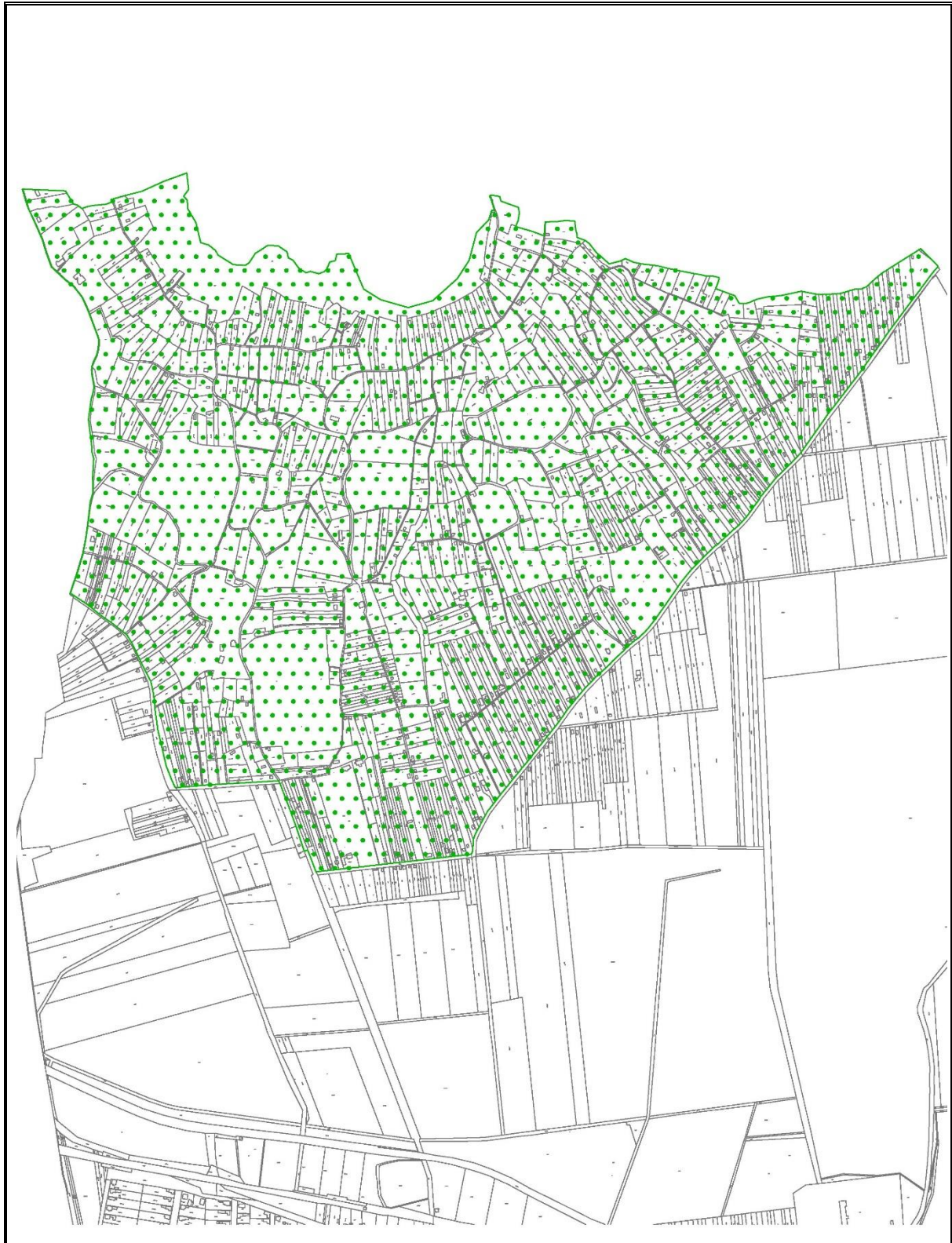
A településkép, tájkép - meghatározó területeinek lehatárolása:

2. melléklet a .../2018. (...) számú önkormányzati rendelethez

Helyi területi védelem

1. Helyi védett terület – történeti táj

Helyi területi védelem

2. Helyi védett terület – értékvédelmi terület

Somlóvásárhelyen a Táncsics Mihály utca, a Kisfaludy utca, az Aradi utca és a Bercsényi utca által érintett területek.

1, 2, 3-10, 11/2, 13-19, 20-30, 189/3, 441/2, 444/2, 445, 452, 455, 456/2, 459-463, 468, 469, 478-481, 490, 497, 498, 504-506, 513-515, 521, 531-533, 540-542, 549-551, 557-560, 568, 569, 575, 576, 582, 583/1, 611, 612, 619, 620, 623-631, 647-652, 656, 662, 663, 665-668, 673-678, 681-684, 689, 690, 692, 693, 695, 697/3,4, 698, 699, 702-704, 708, 709, 712, 715-717, 720, 723, 727, 730-733, 736, 737, 739, 740, 745, 746, 749, 789-795, 798-807, 809-812, 814/1, 815, 820-826, 833, 837, 844, 845, 852, 859-862, 865, 868, 869, 871, 872, 874 hrsz-ú területek

3. melléklet a ... /2018. (...) számú önkormányzati rendelethez

Helyi egyedi védelem

Helyi védett épületek, építmények:

Ssz.	Cím	Hrsz	Funkció
1.	Somlai u. 10.	310	Lakóház
2.	Rákóczi u. 36	76	Lakóház
3.	Szt. Imre tér 9.	469	Lakóház
4.	Szt. Imre tér 10.	479	Lakóház
5.	Aradi u. 38.	733	Lakóház
6.	Kisfaludy u. 13.	668	Lakóház
7.	Kisfaludy u. 17.	666	Lakóház
8.	Kisfaludy u. 24.	521	Lakóház
9.	Kisfaludy u. 30.	540	Lakóház
10.	Kisfaludy u. 34.	551	Lakóház
11.	Kisfaludy u. 37.	626	Lakóház
12.	Aradi u. 28.	725	Lakóház
14.	Külterület	0116/11	Kőkereszt
15.	Izraelita temető	378/4	
16.	Vasút u.	307/2	Kőkereszt
17.	Vasút u.	201	Szobor
18.	Szabadság tér	35/1	Szentháromság szobor
19.	Szabadság tér	35/1	Fa kereszt
20.	Szabadság tér	35/1	Kopjafa
21.	Szabadság tér	35/1	Világháborús emlékmű
22.	Szabadság tér	35/1	'56-os emlékmű
23.	Szt. Imre tér	695/2	Kőkereszt
24.	Kisfaludy u.	583	Kőkereszt
25.	Temető	378/3	Kőkereszt
26.	Temető	378/3	Kőkereszt
27.	Külterület	057	Kőkereszt
28/A.	Szabadság tér	34	Kápolna
28/B.	Külterület	1013	Kőkereszt
28/C.	Külterület	018/3	Emlékmű
28/D.	Külterület	084/1	Feszület

28/E.	Kisfaludy u.	609	<i>Feszület</i>
28/F.	Szent Imre tér 12.	689	<i>Lakóház (vásárhelyi apácák kolostora)</i>
29.	Somló-hegy	1094/1	<i>présház</i>
30.	Somló-hegy	1273/1	<i>pince</i>
31.	Somló-hegy	1412/3	<i>borház</i>
32.	Somló-hegy	1563/1	<i>présház</i>
33.	Somló-hegy	1587	<i>présház</i>
34.	Somló-hegy	1600	<i>présház</i>
35.	Somló-hegy	1726/8	<i>présház</i>
36.	Somló-hegy	1670/1	<i>présház</i>
37.	Somló-hegy	1296	<i>présház</i>
38.	Somló-hegy	1449/1	<i>présház</i>
39.	Somló-hegy	1511/4	<i>présház</i>
40.	Somló-hegy	1647	<i>présház</i>
41.	Somló-hegy	1292	<i>présház</i>
42.	Somló-hegy	1669	<i>borház</i>
43.	Somló-hegy	1661/12	<i>présház</i>
44.	Somló-hegy	1139	<i>présház</i>
45.	Somló-hegy	1233	<i>présház</i>
46.	Somló-hegy	1287/1	<i>présház</i>
47.	Somló-hegy	1668/1	<i>présház</i>
49.	Somló-hegy	1543/7	<i>feszület</i>
50.	Somló-hegy	1726/2	<i>Mária szobor</i>
51.	Somló-hegy	1459	<i>Szobor</i>
52.	Somló-hegy	1277	<i>Feszület</i>
53.	Somló-hegy	1321	<i>imádságos tábla</i>
54.	Somló-hegy	1766/2	<i>Kőkép</i>
55.	Somló-hegy	1726/11	<i>Mária-szobor</i>

4. melléklet a ... /2018. (...) számú önkormányzati rendelethez

Településképi véleményezés – KÉRELEM

SOMLÓVÁSÁRHELY KÖZSÉG POLGÁRMESTERE

SOMLÓVÁSÁRHELY

K É R E L E M

1. Az építtető (tervező) neve, lakcíme:

(továbbá meg lehet adni elektronikus levélcímet, telefax számot és telefonos elérhetőséget)

2. A kérelemmel érintett ingatlan címe, helyrajzi száma:

3. A tervezett építmények száma és rendeltetése:

4. Az ingatlan adatai:

A telek területe: _____

A telek HÉSZ szerinti építési övezeti besorolása: _____

5. Az épület bruttó beépített alapterülete:

6. Az építtető(k) neve, lakcíme (amennyiben a tervező a kérelmező):

7. A kérelem tárgyával összefüggésben korábban keletkezett szakmai vélemények, hatósági döntések (határozatok, végzések) megnevezése, iktatószáma, kelte:

7. A kérelemhez csatolt melléletek:

Építészet-műszaki tervdokumentáció _____ pld

Építészet-műszaki tervdokumentáció digitális adathordozón (cd, dvd) _____ db

Egyéb szakhatósági állásfoglalás _____ pld

Egyéb okirat _____

Alulírott építtető (tervező) kérem, hogy a mellékelt tervdokumentáció szerinti építményről településképi véleményt alkotni szíveskedjenek.

Kelt: _____, _____ - év _____ hó _____ nap

aláírás (kérelmező)

5. melléklet a ... /2018. (...) számú önkormányzati rendelethez

Településképi bejelentési tervdokumentáció – Bejelentés

SOMLÓVÁSÁRHELY KÖZSÉG POLGÁRMESTERE

SOMLÓVÁSÁRHELY

K É R E L E M

1. Az építtető (tervező) neve, lakcíme:

(továbbá meg lehet adni elektronikus levélcímet, telefax számot és telefonos elérhetőséget)

2. A kérelemmel érintett ingatlan címe, helyrajzi száma:

3. A tervezett építmények száma és rendeltetése:

4. Az ingatlan adatai:

A telek HÉSZ szerinti építési övezeti besorolása: _____

5. Az építtető(k) neve, lakcíme (amennyiben a tervező a kérelmező):

6. A kérelem tárgyával összefüggésben korábban keletkezett szakmai vélemények, hatósági döntések (határozatok, végzések) megnevezése, iktatószáma, kelte:

7. A kérelemhez csatolt melléletek:

Építészeti-műszaki tervdokumentáció _____ pld

Építészeti-műszaki tervdokumentáció digitális adathordozón (cd, dvd) _____ db

Egyéb szakhatósági állásfoglalás _____ pld

Egyéb okirat _____

Alulírott építtető (tervező) kérem, hogy a mellékelt tervdokumentáció szerinti tevékenység településképi bejelentését tudomásul venni szíveskedjenek.

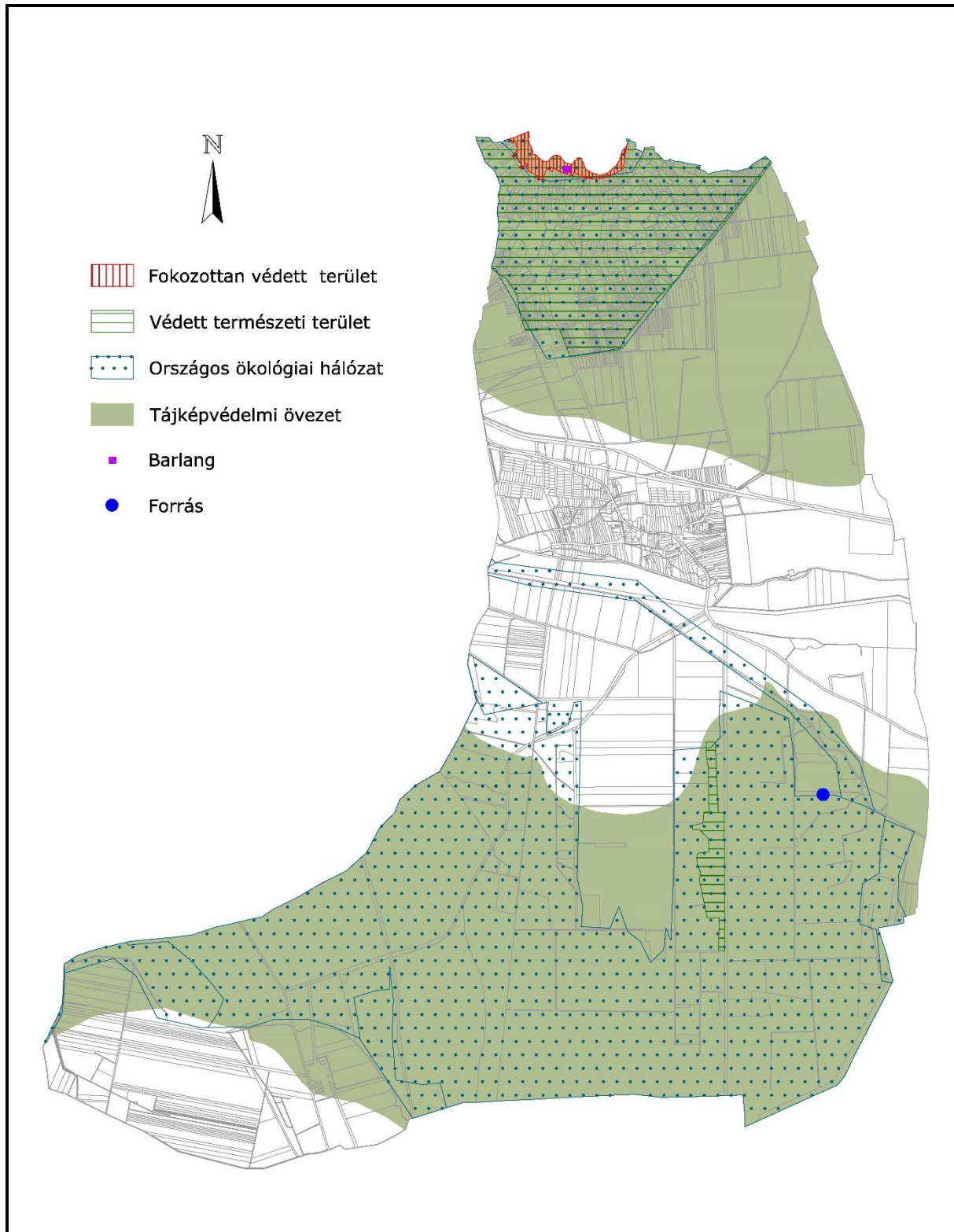
Kelt: _____, _____ - év _____ hó _____ nap

aláírás (kérelmező)

FÜGGELÉKEK

1. függelék a ... /2018. (...) számú önkormányzati rendelethez

Táj- és természetvédelem alatt álló területek

2. függelék a ... /2018. (...) számú önkormányzati rendelethez Fásításra, növénytelepítésre javasolt növények jegyzéke

A Balaton-felvidéki Nemzeti Park által telepítésre javasolt növényzet

Az alábbi jegyzék ajánlás, a felsoroltakon kívül számos további honos növényfaj megtalálható, alkalmazható. A jegyzék a települési területeken ajánlott növényfajokat, kertészeti kultúrát tartalmazza, nemesített növények alkalmazásával.

Védett fajok nem gyűjthetők és nem telepíthetők!

Az itt megadott általános jegyzéket az élőhelyi adottságok, települési hagyományok tovább árnyalhatják.

A lakóterület kertje:

Javasolt kialakításának előzménye és mintája a parasztkertek hagyománya, melynek számos vonása ma is megtalálható a Balaton-felvidék településein. Ez kiegészíthető a klimatikus adottságoknak megfelelő, honos növényzettel.

- gyepterületek:

Kialakításuknál a lakókertben az egyetlen fajból álló, fajszegény gyepek helyett a területen előforduló több fűfaj és más alacsony lágyszárú növényzet használatával virágos gyepek létesítése javasolt. Kialakítása természetes úton, vagy fűmag keverék vetésével történhet. (Pl. Sport keverékkel megerősödő gyepekre Margitsziget keverékkel és apró díszítő lágyszárúakkal fajgazdag, természetes hatású pázsit telepítése.) A gyepek széléin, vagy a kevésbé taposott foltokban a környék szép vadvirágai {ázoknak kertészeti változatai} ültethetők.

Többféle fűmag használatával a természeteshez közelebb álló gyepek kialakítása.

Javasolt alkotók:

francia perje (*Arrhenatherum elatius*), karcsú fényperje (*Koeleria cristata*), prémes gyöngyperje (*Melica ciliata*), sziklai csenkesz (*Festuca pseudodalmatica*), kései perje (*Cleistogenes serotina*), vékony csenkesz (*Festuca valesiaca*)

- A fű felületét apró növésű lágyszárúak díszíthetik, pl. százszorszép (*Bellis perennis*), vajsínű ördög szem (*Scabiosa oroleuca*), kakukkfű (*Thymus sp.*), veronika fajok (*Veronica sp.*), hasznos földitömjén (*Pimpinella saxifraga*), fehér here (*Trifolium repens*)

- A gyepek széléinél, vagy kevésbé taposott foltokban telepíthetők, pl. török hóvirág (*Galanthus elwesii*) széles levelű salamonpecsét (*Polygonatum latifolium*), illatos ibolya (*Viola odorata*), gyöngyvirág (*Convallaria majalis*).

A kertet szegélyezhetik alacsony növésű, ill. helyenként magasabb virágos növények. Kedvező a fűszer és gyógynövények használata is. A kerítések, támfalak felületét díszcserjék sora élénkítheti. Nagyobb terület esetén feltétlenül szükséges a kőbástyára, kerítésre felkészülő, vagy lecsüngő növényzet telepítése.

- Alacsony növésű szegélyvirágok:

porcsinrózsa (*Portulaca grandiflora*), petúnia (*Petunia hybrida*), árvácska (*Viola wittrockiana*), körömvirág (*Calendula officinalis*), jácintok (*Hyacinthus sp.*), lila sáfrány (*Crocus vernus*), fehér nárcisz (*Narcissus poeticus*), aranyásfrány (*Crocus aureus*), csupros nárcisz (*Narcissus pseudonarcissus*), kék nőszirm (*Iris germanica*), tazetta nárcisz (*Narcissus tazetta*), pompás nárcisz (*Narcissus incomparabilis*), törökszegfű (*Dianthus barbatus*), törpe bársonyvirág (*Tagetes patula*), kerti szegfű (*Dianthus caryophyllus*), búzavirág (*Centaurea cyanus*), habszegfű fajok (*Silene sp.*), szikla-bőrlevél (*Bergenia crassifolia*)

- Magasabb kerti virágok:

nefelejcs (*Myosotis silvestris*), tornyos harangvirág (*Campanula pyramidalis*), ezüstös pipitér (*Anthemis biebersteiniaia*), kerti margaréta (*Chrysanthemum maximum*), estike (*Hesperis matronalis*), mezei margaréta (*C. leucanthemum*), erdei szellőrózsa (*Anemone sylvestris*), kerti szarkaláb (*Consolida ajacis*), fehér liliom (*Lilium candidum*), japán árnyliliom (*Hosta lancifolia*), tűzliliom (*Lilium bulbiferum*), pálmaliliom (*Yucca filamentosa*), tulipánfélék (*Tulipa sp.*), bugás lángvirág (*Phlox paniculata*), oroszlánszáj (*Antirrhinum majus*), kerti fátyolvirág (*Gypsophila elegans*), báránnyarok (*Amaranthus hypochondriacus*), nagy meténg (*Vinca major*)

- kerti díszként is használható fűszer- és gyógynövények:

izsóp (*Hyoscyamus officinalis*), levendula (*Lavandula angustifolia*), rozsmaring (*Rosmarinus officinalis*), kerti ruta (*Ruta graveolens*), orvosi zsálya (*Salvia officinalis*), kakukkfű fajok (*Thymus serpyllum*, *T. sp.*), bazsalikom (*Ocimum basilicum*), szurokfű (*Origanum vulgare*)

- kerítést kísérő díszcserjék:

kerti madárbirs (*Cotoneaster horizontalis*), tűztövis (*Pyracantha coccinea*), egybibés galagonya (*Craetegus monogyna*), nyári orgona (*Buddleia davidii*), mályva (*Hibiscus siriacus*)

- felkúszó és lecsüngő növényzet (támfalra, kerítéshez, kőfal elé):

trombita folyondár (*Campsis radicans*), sarkantyúka (*Tropaeolum majus*), tatár lonc (*Lonicera tatarica*), magyar lonc (*Lonicera tellmaniana*), borostyán (*Hedera helix*), kék hajnalka (*Ipomoea tricolor*), ligeti szőlő (*Vitis silvestris*), bíboros hajnalka (*Ipomoea purpurea*), lila akác (*Wisteria sinensis*)

- kőfalakat, támfalakat élénkítő növényzet (a kúszónövényekkel együtt alkalmazva):

sziklai ternye (*Alyssum saxatile*), fehér varjúháj (*Sedum album*), rózsás kövirózsa (*Sempervivum marmoreum*), borsos varjúháj (*Sedum acre*), valamint kertészetekben kapható termesztett fajok

A lakótelek fái:

A régi falusi kertekben jellemzőek a hasznofák voltak, főleg a kevés permetezést igénylő gyümölcsfák. Más fát csak megtűrték - nem vágtak ki -, ha kivételesen szép volt. pl. kislevelű hárs (*Tilia cordata*), berkenye (*Sorbus sp.*), vadkörte (*Pyrus pyraeaster*), tölgy (*Quercus sp.*), tájfajták

- javasolt gyümölcsfák és cserjék:

dió (*Juglans regia*), kajszibarack (*Prunus armeniaca*), őszibarack (*Prunus persica*), mandula (*Prunus dulcis*), szilva (*Prunus domestica*), meggy (*Prunus cerasus*), cseresznye (*Cerasus sp.*), alma (*Malus domestica*), körte (*Pyrus communis*), eperfa (*Morus alba*), szőlő (*Vitis vinifera*), füge (*Ficus carica*), málna (*Rubus idaeus*), piros ribizli (*Ribes spicatum*), egres (*Ribes uva-crispa*), mogyoró (*Corylus avellana*)

Sajátos hangulatot adhat a különféle dísznövények (*Cucurbita pepo*), a kúszó bab (*Phaseolus sp.*), napraforgó (*Helianthus annuus*) mértéktartó alkalmazása.

A lakótelken a felsorolt növényfajokból ízléssel összeválogatva alakítható ki a virágos gyeptérség, néhány árnyékos (gyümölcs)fa, a széleken cserjék, virágok, a kerítést kísérő magasabb virágok vagy cserjesor, a nagyobb függőleges felületeket vagy kőfalat derítő kúszónövények, sziklai növényzet. A lakóházat, tornácot, falmélyedéseket cserepes dísznövények gazdagíthatják, legjellemzőbb a muskátli (*Pelargonium zonale*).

Közterületek, parkok növényzete:

Alapvető szempont, hogy a területen honos növényfajok, fák és cserjék {és azok kertészeti változatainak} használatával kerüljenek kialakításra. Nagyszámú fa, bokor alkalmazása esetén a lágyszárúak, virágok a kezelt parkok jellegét kevésbé határozzák meg.

A növények nemesítésével a távoli területeken honos virágok mindennapi alkalmazása elterjedt. A díszparkokban a honos fajok alkalmazása mellett lágyszárúak esetében kisebb mértékben elfogadott a zöldfelületek karakteréhez igazodó nemesített más fajok ültetése is.

- Fák a településközpontban, a templom körül és a jelentősebb középületeknél:

kislevelű hárs (*Tilia cordata*), vadgesztenye vagy bokrétafa (*Aesculus hippocastanum*), molyhos tölgy (*Quercus pubescens*), kocsánytalan tölgy (*Quercus petraea*)

-További ajánlott fajok:

mezei juhar (*Acer campestre*), mezei szil (*Ulmus minor*), magas kőris (*Fraxinus excelsior*), virágos v. mannakőris (*Fraxinus ornus*), madárberkenye (*Sorbus aucuparia*)

Színezheti az összetételt egy-egy rezgő nyár (*Populus tremula*), nyír (*Betula pendula*), eperfa (*Morus alba*).

- Cserjék:

madárbirsa (*Cotoneaster sp.*), cserszömörce (*Cotinus coggygria*), egybibés galagonya (*Crataegus monogyna*), kecskerágó (*Euonymus sp.*), veresgyűrű som (*Cornus sanguinea*), kökény (*Prunus spinosa*), közönséges fagyal (*Ligustrum vulgare*), mogyoró (*Corylus avellana*)

A lakókerteknél felsorolt gyümölcsfák, cserjék, kúszónövények is alkalmazhatók a hely függvényében.

Külterületeken ajánlott növényzet:

Szőlőhegyeken a történeti szőlőművelés fenntartásával csak a pince bejáratnál jellemző a kis gyepterület. Az épület vagy boltpince mellett diófák ültetése általános, melyek egyben a pince árnyékolását is szolgálják. Esetleg telepíthető néhány gyümölcsfa, főként csonthéjasok, és cserjék. Gyakori a cseresznye, mandula, szelídgesztenye fa ültetése.

A tájidegen növényzet alkalmazását mindenképpen kerülni kell.

A települések további külterületén megtalálhatók a természeti értéket hordozó rétek, gyeppek, nádasok, mélyfekvésű, vizes élőhelyek és a patakokat, élővízfolyásokat kísérő természetes növényzet. E területek természetes növényzetének megőrzése, a változatlan élőhelyi feltételek fenntartása szükséges. Tájképi értékük mellett ökológiai kapcsolatot, sok állatfaj számára menedéket jelentenek a patakot szegélyező és az út mentén látható fasorok, sövények.

A védett táj egyediségének megőrzéséhez a településeken, különösen a külterületen kerülni kell a tájidegen növényfajok használatát. Az arborétumok és díszparkok gyűjteményének kivételével a Balaton-felvidéki táj szépségét a sokféle élőhelyet jellemző honos növényzet gazdagsága adja. Ezért a tájidegen fajok egyedei (pl. a fenyők (*Picea sp*)) csak igen kis mértékben, inkább csak egy-két jelentős épülethez kapcsolódva jelenjenek meg a településeken. A lakó- és üdülőtelkek, de különösen a külterületek, szőlőhegyek területén a tájidegen fajok (tű- és pikkelylevelűek, tuják(*Thuja occidentalis*) ültetése feltétlenül kerülendő.

A nyomvonalas infrastruktúra létesítésénél (út, közművezetékek) különösen fontos a bolygatott területek helyreállítása, a telepítésre kerülő növényzetnek a honos állományból történő megválasztása, a terület élőhelyi adottságainak függvényében.

3. függelék a ... /2018. (...) számú önkormányzati rendelethez

Kerülendő, inváziós növényfajok

Az adventív fajok betelepítését minden áron meg kell akadályozni!

Az adventív fajok ellenőrizhetetlen mértékű szaporodásukkal a növényzet összetételében, a települési és természetes zöldfelületekben óriási károkat okoznak, terjeszkedésük meg nem állítható. Ide sorolható pl. a bálványfa (*Ailanthus altissima*), gyalogakác (*Amorpha fruticosa*), akác (*Robinia pseudo-acacia*), aranyvessző (*Solidago canadensis*, *S. gigantea*), ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*), selyemkóró (*Asclepias syriaca*).

1143/2014. EU rendelet az idegenhonos inváziós fajok betelepítésének vagy behurcolásának és terjedésének megelőzéséről és kezeléséről

A rendelet alapján a tagországok képviselőiből álló inváziós fajok elleni védelemért felelős bizottság elfogadta azt a növény- és állatfajlistát, mely az Unió számára veszélyt jelentő inváziós idegenhonos fajok jegyzékét alkotja. A listán szereplő fajok egyedeire vonatkozó szigorú szabályok szerint tilos az egész EU területén forgalomba hozni és a természetbe kibocsátani akár egyetlen példányt is, de a behozatalra, tartásra, tenyésztésre, szaporításra, szállításra, kereskedelemre és felhasználásra is hasonlóan szigorú szabályok vonatkoznak.

A listában szereplő növényfajok:

Magyar név	Tudományos név
Borfa, tengerparti seprúcserje	<i>Baccharis halimifolia</i>
Kaliforniai tündérhínár	<i>Cabomba caroliniana</i>
Vízjácint	<i>Eichhornia crassipes</i>
Perzsa medvetalp	<i>Heracleum persicum</i>
Sosnowsky-medvetalp	<i>Heracleum sosnowskyi</i>
Hévízi gázló	<i>Hydrocotyle ranunculoides</i>
Fodros átokhínár	<i>Lagarosiphon major</i>
Nagyvirágú tóalma	<i>Ludwigia grandiflora</i>
Sárgavirágú tóalma	<i>Ludwigia peploides</i>
Sárga lápbuzogány	<i>Lysichiton americanus</i>
Közönséges süllőhínár	<i>Myriophyllum aquaticum</i>
Keserű hamisüröm	<i>Parthenium hysterophorus</i>
Ördögfark keserűfű	<i>Persicaria perfoliata</i>
Kudzu nyílgyökér	<i>Pueraria montana</i> var. <i>lobata</i>

Várhatóan 2017-ben az alábbi fajokkal fog bővülni a lista:

Magyar név	Tudományos név
Közönséges selyemkóró	<i>Asclepias syriaca</i>
Vékonylevelű átokhínár	<i>Elodea nuttallii</i>
Bíbor nebáncsvirág	<i>Impatiens glandulifera</i>
Felemáslevelű süllőhínár	<i>Myriophyllum heterophyllum</i>
Kaukázusi medvetalp	<i>Heracleum mantegazzianum</i>
Óriásrebarbara	<i>Gunnera tinctoria</i>
Tollborzfü	<i>Pennisetum setaceum</i>
	<i>Alternanthera philoxeroides</i>
	<i>Microstegium vimineum</i>

269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet

a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól

A kormányrendelet melléklete meghatározza azoknak a fajoknak a listáját, melyek inváziós és termőhely-idegen növényfajoknak tekinthetők, így az 5. § (2) bekezdés értelmében a Natura 2000 gyepterületeken ezek megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, állományuk visszaszorításáról gondoskodni kell mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédőszer-kijuttatással.

Az érintett növényfajok:

1. Fásszárú inváziós és termőhely-idegen növényfajok:

Magyar név	Tudományos név
akác	<i>Robinia pseudo-acacia</i>
amerikai kóris	<i>Fraxinus americana</i>
bálványfa	<i>Ailanthus altissima</i>
keskenylevelű ezüstfa	<i>Elaeagnus angustifolia</i>
fekete fenyő	<i>Pinus nigra</i>
erdei fenyő	<i>Pinus silvestris</i>
gyalogakác	<i>Amorpha fruticosa</i>
kései meggy	<i>Prunus serotina</i>
zöld juhar	<i>Acer negundo</i>

2. Lágyszárú inváziós növényfajok:

Magyar név	Tudományos név
alkörmös	<i>Phytolacca americana</i>
japánkeserűfű fajok	<i>Fallopia spp.</i>
kanadai aranyvessző	<i>Solidago canadensis</i>
magas aranyvessző	<i>Solidago gigantea</i>
parlagfű	<i>Ambrosia artemisiifolia</i>
selyemkóró	<i>Asclepias syriaca</i>
süntök	<i>Echinocystis lobata</i>

43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet

a növényvédelmi tevékenységről

A rendelet 2. § (1) bekezdése értelmében a földhasználó és a termelő köteles védekezni az alábbi növények ellen: parlagfű (*Ambrosia artemisiifolia*), keserű csucor (*Solanum dulcamara*), selyemkóró (*Asclepias syriaca*), aranka fajok (*Cuscuta spp.*).